

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA

ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 18 czerwca 2009 r.

w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2009/C 155/01)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Budowa gospodarki opartej na wiedzy (Rada Europejska, Lizbona 2000 r.) wymaga modernizacji i ciągłego doskonalenia systemów kształcenia i szkolenia zawodowego stosownie do szybkich zmian gospodarczych i społecznych, tak aby systemy te pozwalały zwiększać szanse na zatrudnienie oraz pogłębiały integrację społeczną i dawały wszystkim obywatelom większe możliwości, w tym osobom w niekorzystnej sytuacji społecznej, do uczenia się przez całe życie.

(2) Podczas posiedzenia w Barcelonie w 2002 roku Rada Europejska wyznaczyła cel, zgodnie z którym europejskie systemy kształcenia i szkolenia mają do 2010 roku stać się światowym wzorcem jakości.

(3) W lizbońskich zintegrowanych wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia (2005–2008) wzywa się państwa członkowskie do tworzenia powszechnych i przystępnych systemów uczenia się przez całe życie, reagujących na zmienne potrzeby gospodarki i społeczeństwa opartych na wiedzy. Adaptacja systemów kształcenia i szkolenia oraz budowanie ich potencjału są konieczne, by systemy te stały się lepiej przystosowane do potrzeb rynku pracy. Dlatego cele w dziedzinie gospodarki i zatrudnienia należy w coraz większym stopniu uzupełniać celami w zakresie kształcenia i szkolenia, tak aby konkurencyjność i spójność społeczna szły ze sobą w parze.

(4) W następstwie rezolucji Rady z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wspierania wzmocnionej współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego ⁽⁴⁾ („proces kopenhaski”) oraz w wyniku późniejszych wspólnych prac Komisji, państw członkowskich, partnerów społecznych, państw EOG-EFTA-EOG i krajów kandydujących nad priorytetem, którym jest zapewnienie wysokiej jakości, opracowano wspólne ramy służące zapewnianiu wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (zwane dalej „wspólnymi ramami zapewniania jakości”), uwzględniając przy tym dotychczasowe doświadczenia i najlepsze wzorce z poszczególnych krajów.

(5) Jak stwierdzono we wspólnym okresowym sprawozdaniu Rady i Komisji z 2004 r. na temat programu prac

⁽¹⁾ Dz.U. C 100 z 30.4.2009, s. 136.

⁽²⁾ Dz.U. C 325 z 19.12.2008, s. 48.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 11 maja 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 13 z 18.1.2003, s. 2.

„Edukacja i szkolenie 2010”⁽¹⁾ przeznaczonym dla Rady Europejskiej, wspólne ramy służące zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (jako część działań następczych wynikających z deklaracji kopenhaskiej) oraz opracowanie uzgodnionego zestawu norm, procedur i wytycznych na rzecz zapewnienia wysokiej jakości⁽²⁾ (w powiązaniu z procesem bolońskim i jako część programu prac nad celami systemów kształcenia i szkolenia) powinny być dla Europy nadrzędnymi priorytetami.

- (6) Na posiedzeniu w maju 2004 r.⁽³⁾ Rada ds. Edukacji zatwierdziła koncepcję wspólnych ram zapewniania jakości i zwróciła się do państw członkowskich i Komisji o dobrowolne promowanie tej koncepcji w ramach przysługujących im kompetencji wspólnie z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
- (7) Powołanie europejskiej sieci ds. jakości kształcenia i szkolenia zawodowego⁽⁴⁾ oznaczało stworzenie europejskiego forum, na którym można odpowiednio monitorować działania wynikające z konkluzji Rady z 2004 roku i z komunikatu z Helsinek i które ułatwia trwałą współpracę międzynarodową.
- (8) W komunikacie z Helsinek z 2006 r. podkreślono, że należy rozwijać i wdrażać wspólne europejskie narzędzia służące kształceniu i szkoleniu zawodowemu, stosując zasady leżące u podstaw wspólnych ram zapewniania jakości, o których mowa w konkluzjach Rady z maja 2004 r. w sprawie zapewniania wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, tak by zachęcać do poprawy jakości i do powszechniejszego udziału w europejskiej sieci na rzecz jakości kształcenia i szkolenia zawodowego.
- (9) W niniejszym zaleceniu ustanowione zostają europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości („ramy”), które opierają się na wspólnych ramach zapewniania jakości i je uszczegóławiają, a także stanowią punkt odniesienia mający pomóc państwom członkowskim promować i monitorować ciągle doskonalenie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego na podstawie wspólnych europejskich poziomów odniesienia. Ramy odniesienia powinny pomóc podnieść jakość kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zwiększyć przejrzystość i spójność działań podejmowanych przez państwa członkowskie w tej dziedzinie, a przez to promować wzajemne zaufanie, mobilność pracowników i osób uczących się oraz uczenie się przez całe życie.
- (10) Na ramy odniesienia powinien składać się cykl zapewniania i doskonalenia jakości obejmujący etapy: planowania, realizacji, oceny i przeglądu systemu kształcenia i szkolenia zawodowego; etapom tym powinny towarzyszyć wspólne kryteria jakości oraz orientacyjne deskryp-

tory i wskaźniki. Państwa członkowskie powinny w miarę potrzeb określić proces monitorowania, w tym mechanizmy oceny wewnętrznej i zewnętrznej, tak by można było wskazać atuty systemów, procesów i procedur oraz obszary wymagające ulepszeń. Ramy odniesienia powinny również przewidywać stosowanie narzędzi pomiaru, które pozwolą udokumentować ich skuteczność.

- (11) Ramy odniesienia powinny być stosowane wobec systemu kształcenia i szkolenia zawodowego, wobec podmiotów świadczących kształcenie i szkolenie oraz na poziomie przyznawania kwalifikacji. Przewidują one systemowe podejście do jakości, ponieważ obejmują właściwe poziomy i podmioty oraz relacje między nimi. Ramy powinny kłaść duży nacisk na monitorowanie i doskonalenie jakości poprzez łączenie oceny wewnętrznej z zewnętrzną, przegląd i proces ulepszeń uzupełnianych pomiarem i analizą jakościową. Ramy odniesienia powinny być podstawą do dalszego rozwoju w toku współpracy na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.
- (12) Niniejsze zalecenie – dzięki konkretnym sposobom pomagającym oceniać i doskonalić jakość na wszystkich szczeblach – upowszechnia politykę i praktykę opartą na konkretnych danych prowadzącą do większej skuteczności i sprawiedliwości – zgodnie z konkluzjami Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich z 2006 roku w sprawie skuteczności edukacji i szkoleń i równego dostępu do nich⁽⁵⁾.
- (13) Niniejsze zalecenie ustala ramy określania, wspierania i wymiany najlepszych wzorców nie tylko na szczeblu krajowym, ale również lokalnym i regionalnym, w odniesieniu do wszelkich stosownych sieci, w tym również do sieci europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości.
- (14) W niniejszym zaleceniu wzięto pod uwagę „Wspólne zasady zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu”, zamieszczone w załączniku III do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie⁽⁶⁾ („europejskie ramy kwalifikacji”). Ramy odniesienia powinny zatem pomóc we wdrażaniu europejskich ram kwalifikacji, zwłaszcza w odniesieniu do jakości dokumentowania wyników uczenia się. Powinny również pomóc we wdrażaniu innych instrumentów europejskich, takich jak europejski system transferu i osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz wspólne europejskie zasady identyfikacji i walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
- (15) Z uwagi na niewiążący charakter niniejsze zalecenie jest zgodne z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 Traktatu, ma wspierać i uzupełniać działania państw członkowskich dzięki ułatwianiu dalszej współpracy między nimi na rzecz zwiększania przejrzystości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz na rzecz promowania mobilności i uczenia się przez całe życie. Powinno

⁽¹⁾ Dz.U. C 104 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ „Tworzenie europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego”: Komunikat z konferencji ministrów ds. szkolnictwa wyższego, Berlin, dnia 19 września 2003 r.

⁽³⁾ Konkluzje Rady w sprawie zapewniania wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, dnia 28 maja 2004.

⁽⁴⁾ Europejska sieć na rzecz jakości kształcenia i szkolenia zawodowego została utworzona w październiku 2005 r. przez Komisję po przychylniej opinii Komitetu Doradczego ds. Szkolenia Zawodowego. Członkowie sieci zostali wyznaczeni – zgodnie z ustaloną procedurą – przez państwa członkowskie, kraje kandydujące, kraje EFTA-EOG oraz organizacje europejskich partnerów społecznych.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 298 z 8.12.2006, s. 3.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

ono zostać wdrożone zgodnie z krajowym ustawodawstwem i krajową praktyką. Niniejsze zalecenie jest także zgodne z zasadą proporcjonalności, o której mowa w tym samym artykule, ze względu na to, że nie zastępuje ani nie określa krajowych systemów zapewniania jakości. Ramy odniesienia nie określają konkretnego systemu ani koncepcji zapewniania jakości, ale określają wspólne zasady, kryteria jakości, orientacyjne deskryptory i wskaźniki, które mogą pomóc w ocenie i poprawie istniejących systemów kształcenia i szkolenia oraz sposobów świadczenia usług.

(16) Celem wskaźników odniesienia zaproponowanych w załączniku II niniejszego zalecenia jest pomoc w ocenie i polepszeniu jakości systemów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jego organizatorów zgodnie z krajowym ustawodawstwem i krajową praktyką; wskaźniki te mają też służyć jako zestaw środków, z których różni użytkownicy mogą wybierać wskaźniki najbardziej odpowiadające wymogom ich systemów zapewniania jakości. Jeżeli chodzi o ich charakter i cel, należy je odróżnić od wskaźników i poziomów odniesienia, o których mowa w konkluzjach Rady z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie spójnych ram wskaźników i poziomów odniesienia na potrzeby monitorowania postępów w realizacji celów lizbońskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia ⁽¹⁾.

(17) Jeżeli ramy odniesienia będą stosowane i dalej rozwijane przez państwa członkowskie, to mogą pomóc w dalszej poprawie i rozwoju systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, wspieraniu strategii uczenia się przez całe życie oraz dalszej integracji europejskiego rynku pracy i wdrażaniu europejskich ram kwalifikacji oraz promowaniu kultury poprawy jakości na wszystkich szczeblach przy poszanowaniu bogactwa różnorodności krajowych systemów edukacyjnych.

(18) Niniejsze zalecenie powinno przyczynić się do unowocześnienia systemu kształcenia i szkolenia, wzmocnić skuteczność kształcenia poprzez zapobieganie przypadkom porzucania nauki bez uzyskania kwalifikacji, poprawić wzajemną zależność między kształceniem, szkoleniem i zatrudnieniem, zwiększyć liczbę pomostów między formalnym, nieformalnym i pozaformalnym uczeniem się i szkoleniem oraz rozwinąć potwierdzanie kwalifikacji na podstawie nabytego doświadczenia,

NINIEJSZYM ZALECAJĄ PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM:

1) by stosowały i dalej rozwijały europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości („ramy”), kryteria jakości, orientacyjne deskryptory oraz wskaźniki odniesienia określone i opisane w załącznikach I i II w celu dalszego doskonalenia i rozwoju krajowych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, wspierania strategii uczenia się przez całe życie

i wdrażania ram kwalifikacji i europejskiej karty na rzecz jakości mobilności oraz zachęcania do doskonalenia jakości i innowacji na wszystkich szczeblach. Należy zwrócić szczególną uwagę na przejście z kształcenia i szkolenia zawodowego do szkolnictwa wyższego;

2) opracowanie przez każde z nich, nie później niż dnia 18 czerwca 2011 r., podejścia mającego na celu poprawę, w miarę potrzeby, systemów zapewniania jakości na szczeblu krajowym i jak najlepsze stosowanie ram, angażującego partnerów społecznych, władze regionalne i lokalne oraz wszelkie inne zainteresowane strony zgodnie z krajowym ustawodawstwem i praktyką;

3) aktywne uczestnictwo w sieci ds. europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości („sieć ds. ram”), co powinno stanowić podstawę do dalszego rozwoju wspólnych zasad, kryteriów i wskaźników odniesienia oraz wytycznych i narzędzi poprawy jakości kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomach krajowym, regionalnym i lokalnym;

4) powołanie, o ile jeszcze nie istnieje, krajowego punktu referencyjnego na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym, powiązanego z odpowiednimi strukturami i wymogami poszczególnych państw członkowskich i grupującego, z uwzględnieniem praktyki krajowej, istniejące odpowiednie organy krajowe oraz angażującego partnerów społecznych i wszystkie zainteresowane strony na poziomie krajowym i regionalnym w celu zapewnienia kontynuacji inicjatyw. Punkty referencyjne powinny:

— zapewniać szerokiemu gronu zainteresowanych stron informacje na temat działalności sieci ds. ram,

— aktywnie wspierać realizację programu prac sieci ds. ram,

— podejmować konkretne inicjatywy na rzecz dalszego rozwijania ram na szczeblu krajowym,

— wspierać samoocenę jako uzupełniający i wydajny środek zapewniania jakości, umożliwiający pomiar osiągnięć oraz określenie dziedzin wymagających ulepszeń pod względem wdrażania programu prac sieci ds. ram,

— zapewniać zainteresowanym stronom dostęp do skutecznego rozpowszechniania informacji;

5) przeprowadzanie przeglądu procesu wdrażania co cztery lata (i włączanie takiego przeglądu do co drugiego krajowego sprawozdania z postępu prac, przygotowywanego w ramach przyszłych ram strategicznych europejskiej współpracy w zakresie kształcenia i szkolenia) na podstawie kryteriów odniesienia, które zostaną określone we współpracy z Komisją i państwami członkowskimi w ramach sieci ds. ram.

⁽¹⁾ Dz.U. C 311 z 21.12.2007, s. 13.

APROBUJĄ ZAMIAR KOMISJI:

- 1) by wspierać państwa członkowskie w realizacji wyżej wymienionych zadań, zwłaszcza przez ułatwianie współpracy i wzajemnego uczenia się, testowanie i opracowywanie wskazówek oraz informowanie o stanie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach członkowskich;
- 2) propagowania i uczestniczenia wraz z państwami członkowskimi w sieci ds. ram, a w stosownych przypadkach przyczyniania się w ten sposób do rozwoju polityki w tej dziedzinie poprzez konkretne wnioski i inicjatywy;
- 3) zapewniania kontynuacji realizacji niniejszego zalecenia poprzez przedstawianie co cztery lata Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania na temat zdobytych doświadczeń i wniosków na przyszłość, w tym w razie potrzeby

dokonywanie przeglądu niniejszego zalecenia we współpracy z państwami członkowskimi i z udziałem poszczególnych zainteresowanych stron;

- 4) przeprowadzania, na podstawie tego sprawozdania oraz we współpracy z państwami członkowskimi, oceny realizacji niniejszego zalecenia oraz w razie potrzeby dokonywania w nim zmian.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 czerwca 2009 r.

*W imieniu Parlamentu
Europejskiego*
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

*W imieniu
Rady*
Štefan FÜLE
Przewodniczący

WSTĘP DO ZAŁĄCZNIKÓW

Niniejsze zalecenie ustanawia Europejskie ramy odniesienia zapewniania jakości („ramy”), które obejmują zapewnienie jakości i cykl zmian (planowanie, realizacja, ocena oraz kontrola/przegląd) opartych na wybranych kryteriach jakościowych, deskryptorach i wskaźnikach, które stosuje się do zarządzania jakością zarówno na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego, jak i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego. Celem nie jest wprowadzenie nowych norm, ale wspieranie działań państw członkowskich przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności stosowanych przez nie podejść.

Ramy należy postrzegać jako zestaw środków, z których poszczególni użytkownicy mogą wybierać te deskryptory i wskaźniki, które uznają za najbardziej odpowiadające wymogom swoich systemów zapewniania jakości.

Proponowane deskryptory (załącznik I) i wskaźniki (załącznik II) służą jedynie jako wskazówka i mogą być dobierane i stosowane przez podmioty wdrażające ramy stosownie do wszystkich bądź do niektórych własnych wymogów i struktur.

Mogą być one stosowane do wstępnego kształcenia zawodowego lub doskonalenia zawodowego, zależnie od odpowiednich indywidualnych cech systemu kształcenia i szkolenia zawodowego w każdym z państw członkowskich oraz od typu organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego.

Korzysta się z nich wyłącznie na zasadzie dobrowolności, uwzględniając ich potencjalną wartość dodaną, a także zgodnie z krajowym ustawodawstwem i krajową praktyką. Nie należy ich uznawać ani za poziomy odniesienia, ani za podstawę przedstawiania lub porównywania różnic w jakości i skuteczności odmiennych systemów krajowych. Za monitorowanie jakości tych systemów są odpowiedzialne wyłącznie państwa członkowskie.

ZAŁĄCZNIK I

**EUROPEJSKIE RAMY ODNIESIENIA NA RZECZ ZAPEWNIANIA JAKOŚCI: KRYTERIA
JAKOŚCI I ORIENTACYJNE DESKRYPTORY ⁽¹⁾**

W niniejszym załączniku zaproponowano wspólne kryteria jakości oraz orientacyjne deskryptory mające w stosownych przypadkach stanowić pomoc dla państw członkowskich we wdrażaniu ram ⁽²⁾.

Kryteria jakościowe	Orientacyjne deskryptory na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego	Orientacyjne deskryptory na poziomie organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego
<p>Planowanie odzwierciedla strategiczną wizję wszystkich zainteresowanych stron i obejmuje jasno sformułowane cele, działania i wskaźniki</p>	<p>Cele kształcenia i szkolenia zawodowego są opisywane w perspektywie średnio- i długoterminowej i są powiązane z celami europejskimi.</p> <p>Zainteresowane strony uczestniczą w formułowaniu celów kształcenia i szkolenia zawodowego na różnych poziomach.</p> <p>Poziomy docelowe są ustalane, a ich realizacja monitorowana z wykorzystaniem konkretnych wskaźników (kryteriów powodzenia).</p> <p>Ustanowiono mechanizmy i procedury określania potrzeb szkoleniowych.</p> <p>Opracowana jest polityka informacyjna pozwalająca na ujawnianie wyników/efektów jakościowych – z zastrzeżeniem krajowych/regionalnych wymogów ochrony danych.</p> <p>Określono normy i wytyczne co do uznawania, walidacji i certyfikowania kompetencji pojedynczych osób.</p>	<p>Lokalne poziomy docelowe ustalone przez organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego odzwierciedlają europejskie, krajowe i regionalne cele polityki kształcenia i szkolenia zawodowego.</p> <p>Ustalono konkretne cele i poziomy docelowe, a ich realizacja jest monitorowana.</p> <p>Prowadzone są stałe konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu określenia konkretnych potrzeb danego obszaru lub osób.</p> <p>Obowiązuje jednoznaczny podział kompetencji w zakresie zarządzania jakością i jej rozwoju.</p> <p>Od wczesnych stadiów personel uczestniczy w planowaniu, również w przypadku rozwijania jakości.</p> <p>Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego planują wspólne inicjatywy z innymi organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego.</p> <p>W procesie analizy lokalnych potrzeb uczestniczą zainteresowane strony.</p> <p>Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego wprowadzili jednoznaczny i przejrzysty system kontroli jakości.</p>
<p>Plany realizacji są opracowywane w porozumieniu z zainteresowanymi stronami i zawierają jasno sformułowane zasady</p>	<p>Plany realizacji są opracowywane we współpracy z partnerami społecznymi, organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego i innymi zainteresowanymi stronami na odpowiednich poziomach.</p> <p>Plany realizacji uwzględniają konieczne zasoby, możliwości użytkowników oraz narzędzia i wytyczne niezbędne do wsparcia.</p> <p>Opracowano wytyczne i standardy na potrzeby realizacji na różnych poziomach.</p> <p>Plany realizacji obejmują konkretne wsparcie na rzecz szkolenia nauczycieli i szkoleniowców.</p> <p>Kompetencje organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego w procesie realizacji są sformułowane w jednoznaczny i przejrzysty sposób.</p> <p>Opracowane są krajowe lub regionalne ramy jakości, obejmujące wytyczne i normy jakości na poziomie organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego w celu promowania ciągłego doskonalenia i samoregulacji.</p>	<p>Środki są przydzielane wewnętrznie w odpowiedni sposób w celu osiągnięcia celów ustalonych w planach realizacji.</p> <p>W toku realizacji zaplanowanych działań jednoznacznie wspiera się odpowiednie partnerstwa o angażującym charakterze.</p> <p>Strategiczny plan rozwoju kompetencji personelu określa potrzeby w zakresie szkolenia nauczycieli i osób szkolących.</p> <p>Personel odbywa regularne szkolenia i rozwija współpracę z odpowiednimi zewnętrznymi podmiotami w celu wspierania budowy potencjału i doskonalenia jakości oraz dla osiągania coraz lepszych wyników.</p>

⁽¹⁾ Definicje stosowane na użytek niniejszego zalecenia opierają się na glosariuszu jakości szkolenia Cedefop (dokument roboczy, listopad 2003).

⁽²⁾ Osobny zestaw wybranych wskaźników jakości znajduje się w załączniku II.

Kryteria jakościowe	Orientacyjne deskryptory na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego	Orientacyjne deskryptory na poziomie organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego
<p>Regularnie prowadzona jest ocena wyników i procesów; uzupełnia się ją pomiarami</p>	<p>Opracowane są metody ocen obejmujących ocenę wewnętrzną i zewnętrzną.</p> <p>Uzgodniony i czytelnie opisany jest udział zainteresowanych stron w procesie monitorowania i oceny.</p> <p>Krajowe i regionalne normy i procesy doskonalenia i zapewniania wysokiej jakości są odpowiednio dobrane i proporcjonalne do potrzeb sektora.</p> <p>W odpowiednim przypadku systemy podlegają samoocenie i kontroli wewnętrznej i zewnętrznej.</p> <p>Wprowadzone są systemy wczesnego ostrzeżenia.</p> <p>Stosowane są wskaźniki skuteczności.</p> <p>W celu pomiaru skuteczności i określenia obszarów wymagających ulepszeń regularnie gromadzi się spójne i stosowne dane. Opracowywane są odpowiednie metody gromadzenia danych, np. kwestionariusze i wskaźniki/mierniki.</p>	<p>Okresowo na mocy uregulowań/ram krajowych i regionalnych lub z inicjatywy organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego prowadzona jest samoocena.</p> <p>Ocena i przegląd obejmują procesy i wyniki/efekty kształcenia, w tym ocenę zadowolenia uczących się oraz wyniki i zadowolenie personelu.</p> <p>Ocena i przegląd obejmują odpowiednie i skuteczne mechanizmy angażowania wewnętrznych i zewnętrznych zainteresowanych stron.</p> <p>Wprowadzone są systemy wczesnego ostrzeżenia.</p>
<p>Przeгляд</p>	<p>Na wszystkich poziomach zdefiniowane są procedury, mechanizmy i narzędzia przeglądu.</p> <p>Procesy podlegają regularnemu przeglądowi; opracowywane są plany działania w celu dokonywania zmian. Systemy są odpowiednio modyfikowane.</p> <p>Informacja o wynikach oceny jest udostępniana publicznie.</p>	<p>Gromadzone są informacje zwrotne od osób uczących się na temat ich osobistych doświadczeń i okoliczności uzyskiwania oraz przekazywania wiedzy. Informacje te wykorzystywane są – wraz z informacjami zwrotnymi od nauczycieli – jako podstawa dalszych działań.</p> <p>Informacje o wynikach przeglądu są powszechnie dostępne.</p> <p>Procedury gromadzenia informacji zwrotnej i dokonywania przeglądu stanowią część strategicznego procesu uczenia się w ramach organizacji.</p> <p>Wyniki/efekty procesu oceny są omawiane z odpowiednimi zainteresowanymi stronami; wprowadzane są odpowiednie plany działań.</p>

ZAŁĄCZNIK II

ZBIÓR WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW ODNIESIENIA POZWALAJĄCYCH OCENIĆ JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Niniejszy załącznik zawiera propozycję spójnego zbioru wybranych wskaźników jakościowych, które mogą być wykorzystywane na potrzeby oceny i doskonalenia jakości systemów kształcenia i szkolenia zawodowego lub organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego. Zbiór ten będzie rozszerzany w toku europejskiej współpracy dwustronnej lub wielostronnej na bazie danych europejskich i rejestrów krajowych. Proponowane wskaźniki można stosować do kształcenia lub do doskonalenia zawodowego, zależnie od indywidualnych cech systemu kształcenia i szkolenia zawodowego w każdym z państw członkowskich. Można z nich korzystać na zasadzie dobrowolności, uwzględniając ich potencjalną wartość dodaną, a także zgodnie z krajowym ustawodawstwem i krajową praktyką.

Jeżeli chodzi o ich charakter i cel należy je odróżnić od wskaźników i poziomów odniesienia, o których mowa w konkluzjach Rady z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie spójnych ram wskaźników i poziomów odniesienia na potrzeby monitorowania postępów w realizacji celów lizbońskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia. Ich celem nie jest porównywanie jakości i skuteczności różnych systemów krajowych.

Tabela wskaźników nie obejmuje ponadto wskaźników gromadzonych na poziomie krajowym w przypadku, gdy one nie istnieją lub trudno je uzyskać. Na podstawie wspólnego porozumienia między państwami członkowskimi, Komisją i europejską siecią ds. europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości można będzie na późniejszym etapie zgromadzić takie wskaźniki na poziomie krajowym.

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika	Cel z punktu widzenia polityki
Ogólne wskaźniki jakości		
NR 1 Użyteczność systemów zapewniania jakości dla kształcenia i szkolenia zawodowego: a) odsetek organizatorów stosujących wewnętrzne systemy zapewniania jakości na mocy przepisów lub z własnej inicjatywy b) odsetek akredytowanych organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego	Wskaźnik dotyczący kontekstu/wkładu	Promowanie kultury poprawy jakości na poziomie organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego Bardziej przejrzysta jakość usług Zwiększenie wzajemnego zaufania w przypadku świadczenia szkolenia
NR 2 Inwestycje w szkolenie nauczycieli i szkoleniowców: a) odsetek nauczycieli i osób szkolących uczestniczących w dalszym szkoleniu b) wielkość inwestowanych środków	Wskaźnik dotyczący wkładu/procesu	Propagowanie odpowiedzialności nauczycieli i szkoleniowców za rozwój jakości kształcenia i szkolenia zawodowego Lepsze reagowanie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego na zmienne potrzeby rynku pracy Zwiększanie indywidualnego potencjału uczenia się Poprawa osiągnięć osób uczących się
Wskaźniki służące realizacji celów polityki jakości kształcenia i szkolenia zawodowego		
NR 3 Wskaźnik uczestnictwa w programach kształcenia i szkolenia zawodowego: Liczba uczestników programów kształcenia i szkolenia zawodowego ⁽¹⁾ w podziale na rodzaj programu i kryteria indywidualne ⁽²⁾	Wskaźnik dotyczący wkładu/procesu/wyników	Uzyskanie podstawowych informacji o atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomie systemu i organizatora Odpowiednie skierowanie wsparcia, by zwiększyć udział w kształcenia i szkolenia zawodowego, z uwzględnieniem grup w niekorzystnej sytuacji

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika	Cel z punktu widzenia polityki
<p>NR 4</p> <p>Wskaźnik pełnego uczestnictwa w programach kształcenia i szkolenia zawodowego (aż do ukończenia):</p> <p>Liczba osób, które ukończyły z powodzeniem/nie ukończyły programów kształcenia i szkolenia zawodowego w podziale na rodzaj programu i kryteria indywidualne.</p>	Wskaźnik dotyczący procesu/wkładu/wyników	<p>Uzyskanie podstawowych informacji o osiągnięciach edukacyjnych i jakości procesów edukacyjnych</p> <p>Obliczenie odsetka osób przerywających naukę w porównaniu ze wskaźnikiem uczestnictwa</p> <p>Wspieranie pomyślnego kończenia nauki jako jednego z głównych celów kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście jakości</p> <p>Wspieranie odpowiednio dostosowanej oferty, w tym dla grup w niekorzystnej sytuacji</p>
<p>NR 5</p> <p>Wskaźnik powodzenia uczestników programów kształcenia i szkolenia zawodowego w szukaniu zatrudnienia:</p> <p>a) sytuacja zawodowa uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego w pewnym określonym czasie od ukończenia szkolenia w podziale na rodzaj programu i kryteria indywidualne ⁽³⁾</p> <p>b) odsetek zatrudnionych uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego w pewnym określonym czasie od ukończenia nauki w podziale na rodzaj programu i kryteria indywidualne</p>	Wskaźnik dotyczący wyników	<p>Zwiększanie szans na rynku pracy</p> <p>Poprawa zdolności reagowania kształcenia i szkolenia zawodowego na zmiany zapotrzebowania na rynku pracy</p> <p>Wspieranie świadczenia szkoleń w sposób dostosowany do uczestników, w tym grup w niekorzystnej sytuacji</p>
<p>NR 6</p> <p>Wykorzystanie nabytych umiejętności w miejscu pracy</p> <p>a) informacja o rodzaju pracy uzyskanej przez uczestników po zakończeniu nauki w podziale na rodzaj edukacji i kryteria indywidualne</p> <p>b) wskaźnik zadowolenia pracowników i pracodawców z umiejętności i kompetencji uzyskanych przez pracowników</p>	Wskaźnik dotyczący wyników (połączenie danych jakościowych i ilościowych)	<p>Zwiększanie szans na zatrudnienie</p> <p>Lepsze reagowanie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego na zmienne potrzeby rynku pracy</p> <p>Wspieranie odpowiednio dostosowanej oferty, w tym dla grup w niekorzystnej sytuacji</p>
Informacje dotyczące kontekstu		
<p>NR 7</p> <p>Stopa bezrobocia ⁽⁴⁾ w podziale na kryteria indywidualne</p>	Wskaźnik dotyczący kontekstu	Informacja ogólna na potrzeby procesu decyzyjnego na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego
<p>NR 8</p> <p>Przewaga grup słabszych:</p> <p>a) odsetek uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego sklasyfikowanych jako przedstawiciele słabszych grup (w określonym regionie lub obszarze) w podziale według wieku i płci</p> <p>b) wskaźnik sukcesu w grupach słabszych w podziale według wieku i płci</p>	Wskaźnik dotyczący kontekstu	<p>Informacja ogólna na potrzeby procesu decyzyjnego na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego</p> <p>Wspieranie dostępu do kształcenia i szkolenia zawodowego grup w niekorzystnej sytuacji</p> <p>Wspieranie odpowiednio dostosowanej oferty, w tym dla grup w niekorzystnej sytuacji</p>

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika	Cel z punktu widzenia polityki
NR 9 Mechanizmy określania potrzeb edukacyjnych rynku pracy: a) informacja o mechanizmach utworzonych w celu określania zmiennych potrzeb na różnych poziomach b) dane świadczące o ich skuteczności	Wskaźnik dotyczący kontekstu/wkładu (informacje jakościowe)	Lepsze reagowanie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego na zmienne potrzeby rynku pracy Zwiększanie szans na zatrudnienie
NR 10 Środki promowania lepszego dostępu do kształcenia i szkolenia zawodowego: a) informacja o sposobach stosowanych na różnych poziomach b) dane świadczące o ich skuteczności	Wskaźnik dotyczący procesu (informacje jakościowe)	Promowanie dostępu do kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym dla grup w niekorzystnej sytuacji Wspieranie odpowiednio dostosowanej oferty szkoleniowej

- (1) W przypadku wstępnego kształcenia zawodowego: zanim osoba ucząca się zostanie uznana za uczestnika, musi kształcić się przez 6 tygodni.
 Uczenie się przez całe życie: odsetek ludności dopuszczonej do formalnych programów kształcenia i szkolenia zawodowego.
- (2) Oprócz podstawowych informacji o płci i wieku można stosować inne kryteria społeczne, np.: osoby wcześniej porzucające naukę szkolną, osoby o najwyższych osiągnięciach edukacyjnych, migranci, osoby niepełnosprawne, długość okresu bezrobocia.
- (3) W przypadku wstępnego kształcenia zawodowego: wyłącznie z informacjami w sprawie powodzenia uczestników, którzy nie ukończyli szkolenia.
- (4) Definicja według MOP i OECD: osoby w wieku od 15 do 74 lat niemające pracy, aktywnie poszukujące zatrudnienia i gotowe do podjęcia pracy.